

Bosanska konferencija o medijima

Author: [IWPR Balkans](#)

Ucesnici na okruglom stolu IWPR-a raspravljali o problemima regionalnih medija.

IWPR je ove nedelje okupio vise od 50 kljucnih aktera u Bosni i Hercegovini, medije, strane diplomate i predstavnike medjunarodnih nevladinih organizacija za dinamicni okrugli sto u Sarajevu o izazovima sa kojima se suocavaju novinari stampanih i elektronskih medija u naporima da objektivno izvestavaju u jednom drustvu koje je podeljeno i osiromaseno usled ratnih razaranja.

Nakon sto je Gordana Igric, koordinator balkanskog projekta IWPR-a, otvorila debatu 4. marta, Mehmed Halilovic, zamenik ombudsmana za medije u Bosni i Hercegovini, naveo je neke od upadljivih slabosti u etici lokalnog novinarstva.

Uprkos sveobuhvatnom etickom novinarskom kodeksu, izvestaci jos uvek pribegavaju napadima na pojedine ljude na veoma licnoj ili nacionalnoj osnovi, koristeci uvredljive termine kao sto su "Siptar" za Albance ili "Cigani" za Rome, na primer.

Ostali primeri aljkavog novinarstva su rutinsko neproveravanje izvora i sklonost senzacionalistickom izvestavanju u stilu tabloida i takozvanim ekskluzivnim informacijama, od kojih neke ne sadrze ni jednu jedinu dokazanu cinjenicu.

Medjutim, Senka Kurtovic, urednica lista "Oslobodjenje", jedna je od nekolicine ucesnika koji su podsetili da se uzrok manama medija mora traziti u hronicnom nedostatku resursa - sto je neizbežno u jednom osiromasenom drustvu. Mada u ovoj zemlji od 3,7 miliona stanovnika, kaze ona, postoji vise od 200 medija, malo ko moze sebi priustiti da redovno kupuje dnevne listove, recimo.

Novinarima preostaje da se bore za svoje parce malog trzista, a visoke standarde - kao sto je izostavljanje prezimena porodica umesanih u slucajeve silovanja ili ubistava - veoma je tesko odrzati u konkurentnom okruzenju.

Sanja Pejcinovic, ekspert za informisanje pri americkoj ambasadi, takodje je rekla da su mnoge greske u novinarskom izvestavanju u vezi sa losim ekonomskim stanjem u zemlji. U njenom istrazivanju se otkriva da je za malo koji novinarski istrazivacki projekat odvojeno vise od dve sedmice upravo zbog vremenskog i finansijskog pritiska na medije.

Proveravanje cinjenica je dodatno otezano, kaze ona, u zemlji gde zvanicni izvori cesto ne postoje uprkos zakonu koji obavezuje vlasti da odgovore na podnete upite. Pejcinoviceva je navela kao primer nedavni pokusaj da se pribave relativno elementarne informacije iz vladinih izvora. Od sedamdeset pitanja postavljenih zvanicinim strukturama, odgovori su pristigli na samo trideset odsto pitanja.

Senad Avdic, urednik lista "Slobodna Bosna", rekao je da je apsurdno ocekivati od medija da budu mnogo bolji od drustva u kome funkcionisu. Ukazujuci na diskreditovane i kompromitovane politicke elite, on je naveo nekoliko bivskih vodечih politicara koji ce uskoro biti, ili su vec u zatvoru.

Avdic je rekao da je pogresno osudjivati domace novinare za neuspeh njihovih pokusaja da provere cinjenice u vezi sa rusenjem aviona makedonskog predsednika, na primer, kada predstavnici medjunarodne zajednice, koji fakticki upravljaju Bosnom, tretiraju lokalne medije kao decu - onemogucavajući im da se cak približe području gde se srušio makedonski avion.

Uprkos činjenici da je ovaj okrugli sto okupio mnoge aktere sa bosanske medijske scene, kaže Avdic, upadljivo je odsustvo bilo koga iz najtiražnijeg dnevnog lista "Dnevni avaz" što umanjuje vrednost bilo kakvog dogovora o unapređenju standarda do koga bi učesnici mogli doći.

Dzulijan Brejtvejt, direktor za komunikacije Kancelarije visokog predstavnika, OHR, rekao je da međunarodna zajednica mora priznati da je nenamerno ometala razvoj slobodnih medija u regionu. Prisecajuci se situacije sa medijima u Srbiji za vreme vladavine Slobodana Milosevica, Brejtvejt je dodao da je međunarodna zajednica napravila stratesku gresku nudeci finansijsku pomoc citavom nizu razlicitih organizacija - od kojih su se mnoge ugasile kada je inostrana pomoc presusila - umesto da je usmeri na njih nekoliko. To je samo oslabilo otpor Milosevicu u medijima, kaže on.

Pominjuci podrsku koju je OHR pružio "Dnevnom avazu" proslave godine, što je izazvalo metez na medijskoj sceni jer je ovaj dnevni list blizak vodecoj bosnjackoj nacionalistickoj partiji Stranci demokratske akcije, SDA, Brejtvejt je rekao da OHR nema svoje sticenike medju medijima.

Kancelarija visokog predstavnika, OHR, imala je pravo da iskoristi dnevni list sa najvećim tirazom da bi prenela svoje poruke najsiroj publici. To ne bi trebalo shvatati kao izraz podrške OHR-a uredjivackoj politici ovoga ili bilo kog drugog lista, kaže on.

Analizirajuci istrajne podele koje opterecuju medije u Bosni i Hercegovini, Carls Nortrip iz USAID Media rekao je da je njegova organizacija jedna od retkih koje su i dalje spremne da podrže medije i novinarski profesionalizam u ovoj zemlji. Ipak, podrške neće biti ako opstanu podele medju novinarima jer trenutno postoji sest novinarskih udruzenja. Nijedna organizacija, pa ni USAID, kaže on, neće dati "niti jednog centa, niti jedne pare" ukoliko se takvo stanje ne promeni.

Markus Taner, urednik za Balkan i instruktor IWPR-a, podsetio je okupljene da su standardi, ma kakve da su mane danasnjih medija, znatno popravili u odnosu na devedesete godine kada bi bilo kakva diskusija o objektivnosti u medijima predstavljala cisto tracenje vremena.

Učesnici okruglog stola na kraju su se slozili oko uzroka sustinskih problema u novinarstvu u regionu. Slozili su se, takodje, da nema brzih resenja za postojece probleme.

Nerma Jelacic, direktor IWPR projekta u Sarajevu, rekla je: "U svetlu nedavnih dogadjaja koji su ukazali na postojece ogorcene podele u nasim medijima, smatram da je pravi trenutak da se pokusa sa otpocinjanjem dijaloga izmedju ljudi koji se cesto ne mogu sloziti o problemima sa kojima se suocavaju mediji."

Location: Bosnia and Herzegovina

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/bosanska-konferencija-o-medijima>